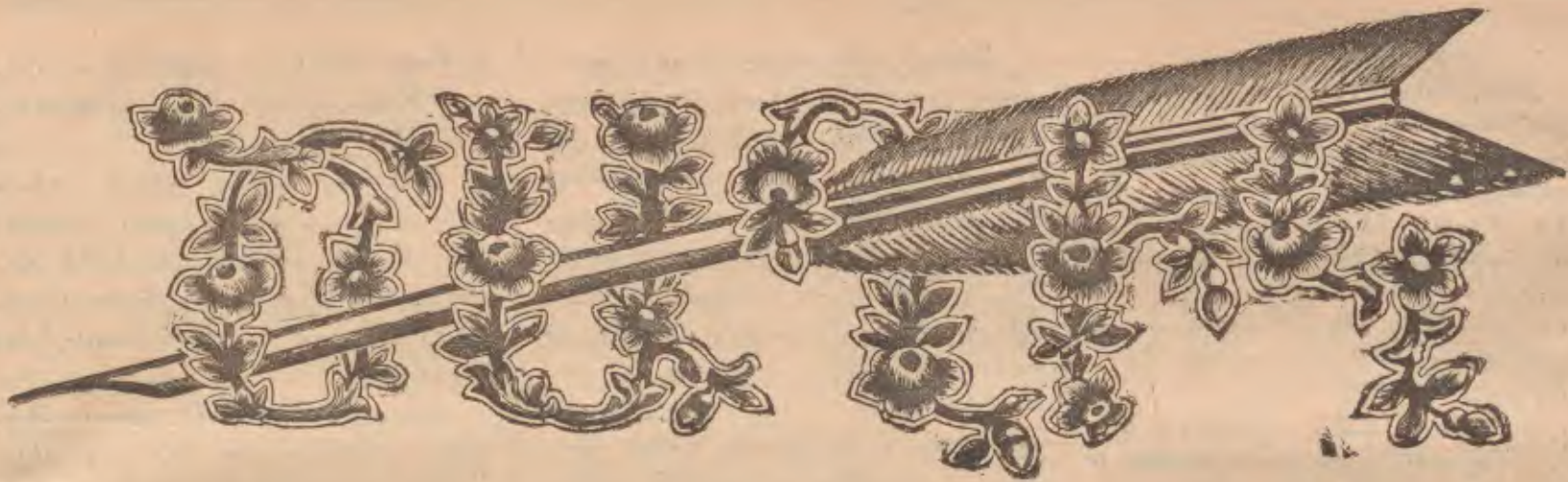

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱՁԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՐՐ ԵՐԿՈՒ ԱՆՁԱՄ ԿՐ ՏՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ՇԱՐԱՐ ՕՐԵՐՆԻ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ զԻՆՆ Է 100 ՂՐԵ ԱՐԺԱՐ: — ՎԵՃԱՄԱՆԱՅԻՆ 50. — ԴԱՆԱՈՒՅԳ ՏԱՄԱՐ 115 ՂՐԵ: ՎԵՃԱՄԱՆԱՅ 60. — ԾԱՆՈՒՄՆԱՆ ՏՈՂՐ 8 ՂՐԶ:

ՈՐ ԵՒ Է ՏԱՄԱԿ ԿԱՄ զՐՈՒՔԻՆԵ ԱԷՏԲ Է ՈՂՂԵՂ
ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱՆԱՆ,
ԱԼԱՆԱ ՀԱՄԱՄ, ՔԻԼՅԻԼ ԵՐԵՐԳ ԽԱՆ ՆՐԿՈՐԴ ԵՐԿ ԹԻ. 9:
ԽԱՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԵՄՆԱՆՈՒՄ զՐՈՒՔԻՆԵ ԵՍ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ:

ԹԻԻ 172 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 15 ՇՍ.ԱՍ.Թ.

ՆՈՐԸՆՏԻՐ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ Ի Կ. ՊՈՒՍ ՀՐԱԼԻՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՈՒԲՈՒՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՍՂԳ. ԿԵԳՐ. ՎԱՐՅՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵ ԿԱՐԳԵԱԼ ԱՊՏՈՒԳԱՄԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԸՆ ՀԻՆԳՂԱՐԹԻ ԱՌԱՈՒՄ ՄԵԿԵՆԵՃԱԼ Ի ՆԻԿՈՒԴԻԱ՝ ՀԱՅՏԱՐ ՓՈՂԱՅԻ ԱՌԱՈՒՄԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ:

ԲԵՐԿՐՈՒԹԵԱՄԸ ԿՐ ԺԱՆՈՒՄՆԵՆՔ ԹԵ ԿԱՅՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԽԱՆՈՒՄԵՆ ԶՈՐԵԲԱՆԵՐԷՆ ՄԻՆ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ՆԻԿՈՒԴԻԱ ԱԿՈՒՐ ԴՐԿԵ՝ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ ՈՒ ՀՐԱԼԻՐԱԿՆԵՐԸ Կ. ՊՈՒՍ ՓՈՒՍԱԳՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:

ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ԱՊԱՏՈՒՐԱԿ ԵՐԵՃԵԱՆ ԱՐԺ. ԴԵՐԳՎԱՐԳԱԿԵՄ ԶՈՐԵԲԱՐԹԻ ԱՌԱՈՒՄ ՆԻԿՈՒԴԻԱ ՈՂԵԼՈՒՄՆԱՆ ԱՐՄԱՅ ԵՐԹԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ: Տ. ԴԵՐԳՎԱՐԳԱԿԵՄ ԿՐ ՄԱՆԻ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱՂԱՆԻ ՄԵԿ ՀՆՈՐՀԱՆՈՐԱԿԱՆ ԴԻՐՆ ՈՂԵԼԱԼ ԱՌ ՆՈՐԸՆՏԻՐ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ:

ՐԻԱՐԸՆ: Տ. ԴԵՐԳՎԱՐԳԱԿԵՄ ԿՐ ՀԵՄԵԼԻ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ԲԱՐԱԿԱՆԸ:

ԶՈՐԵԲԱՐԹԻ ԱՂԳ. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆԱՆ ՀԵՄԱԳԻՐ ՄՈՂԵԼՈՒՄՆԱՆ ՆԻԿՈՒԴԻԱ ԳԵՐ. ԱՌԱՂՆՈՐԴԻՆ՝ ԺԱՆՈՒՄՆԱՆՈՂ ԹԵ ՆՈՐԸՆՏԻՐ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ Ի ՊՈՒՍ ՀՐԱԼԻՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԿԱՆԱԼ ԱՊԱՏՈՒԳԱՄԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԸՆ ԱՅՍՈՐ ՏԱՄԱՐԱՅ ԿԵՆԵՆ ԱՌԱՈՒՄԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ:

ԿԻՄԱՆԱՆՔ ԹԵ ՎԱՆԺ. ԱՐԿԵ ԷՖԵՆՏԻ ՈՒՆՏԵԱՆԻ, ՄԵԺ. ՄԻՔԱՅԼԵՖԵՆՏԻ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆԻ, ՏԻԳՐԱՆ ԷՖԵՆՏԻ ԿԻՄԻԼՅԿԵՐՏԱՆԻ ԵՒ ՏԻԳՐԱՆ ԷՖԵՆՏԻ ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆԻ ԱՆՈՒՄԱԿԵՐՈՒԹԵԱՄԸ ԵՄՆԱՆՈՒՄՆԱՆՈՂ ՄՐ ԿԱՐԿԱՆԱԼ Է ԿԱՐԳԱԳՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԳԵՆՆԵՐՆ, ՈՐՔ ԵՄԱՂԻԿԱՅ ԵՐԿՈՒՄՆԱՐԹԻ ԱԿՈՒՐ ԼԻՆԻՆ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՄԵՂ, ՆՈՐԸՆՏԻՐ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ ՀՈՐԳԱՆՏԵԱՆ ԱՌԹԻՒՆ:

ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱՂԱՆ ԶՈՐԵԲԱՐԹԻ ՕՐ Բ. ԴՈՒՆՆ ԵՐԹԱԼՈՒ ՄԵՄԱԿԵՆԵՃԱԼ ԲԱՐՃՐ. ՄԵԺ ԵՄԱՐԳՈՒՄԻՆ ՀԵՄ:

ՊԱՏՐԻԱՐԸՆԱԿԱՆ ԳԵՐ. ՏԵՂԱՊԱՅ՝ ՍՐԲԱՂԱՆ ՀԻՆԳՂԱՐԹԻ ՕՐ ԵՄԱՆՈՒԿ ՀՐԱՆ:

ՐԱԼԻՐԱԳՐԵՐ ՈՂԵԼՈՒ ԿՐՈՒ. ԵՒ ՔԱՂ. ԺՈՂՈՒՄՆԱՆՈՒՄՆԱՆՈՒՄՆԱՆ ՈՐԱԿԱՆ զԻ ԵՐԿՈՒՄԱՐԹԻ ՕՐ ԺԱՄ ԴԻՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՐԱՆՈՒՆ Ի ՊԱՏՐԻԱՐԸՆԱՆ, Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸՆ ՀՈՐԳԱՆՏԵԱՆ ԱՌԹԻՒՆ ԿԱՌԱՎԱՐԵԼԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԳԻՄԻՆ ՄԱՆՈՒՄԱԿԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ:

ՆՈՅՆԱԿԱՆ ՀՐԱԼԵՐ ՈՂԵԼՈՒՄՆԱՆ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ԲՈՂՈՐՔԱՅ ԳՐԱԿԱՆ զԻ ՆՈՅՆ ՕՐԸ ԺԱՄ ԴԻՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՐԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐԱԿԵՐՈՒԹԵԱՄԸ ՔԱՆԱՅԱՅԻՅ ԵՒ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԴԻՄԱՆՆԵՐՈՒՆ:

ԽԱՆՆ ԺՈՂՈՒՄՆԱՆ ԼԻՐ ՎԵՐՂԻՆ ՆՍՏԻՆ՝ ՄԵՂ ՈՐՈՇԵՃ ՀՐԱՀԱՆԳ ՈՂԵԼՈՒ Ի ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ, ՈՐԱԿԱՆ զԻ ՎՈՒԹԱՅՆՆԸՆ ՎԻՃԱԿԻՆ ԱՌԱՂՆՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ:

ՄԵԺԱԼ ԽԱՂԱՐԹԵԱՄԸ ԿԻՄԱՆԱՆՔ ԹԵ, ՂԱԼԱԹԻՈՅ Ս. ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՅ ԵԼԵՂԵՃԵՆՈՅ ԺԱՄԵՐԴՈՒԹԻՒՆՔ ՈՒ ՂԱՐԱԿԱՆՔ, ՍԿԱՄԵՆ ՀՆԱԼԱՆԴ ՈՂԵԼՈՒ, ՄԻՈՐԻՆԱԿՈՒԹԵԱՄԸ ԵՒ ՈՂԻՂ ՆԵՐԳԱՅՆԱԿՈՒԹԵԱՄԸ ԵՐԴՈՒԼԻ, ՀՆՈՐՀԻՒ ԱՂԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՀՈՒՄ ԵՐԱԺԻՂՈՒՆԵՐԷՆ ՄԵԺ. ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԵՆՏԻ ՃԵՐՐԱՀԵԱՆԻ:

ՈՒՄՈՒՐ ԿՐ ՀՆՈՐՀԱՆՈՐԵՆՔ ՂՄԵԺ. ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԵՆՏԻ ԼԻՐ ԵՄԱՂԱՐԹԵԱՆՅ ՀԱՄԱՐ:

... խմբագիր:

Ձեր, հոկտ. 12, չորեքշաբթի օր-
ուան թերթին ազգային լուրերուն մէջ,
բերկրութեամբ որտի կարդացինք շը-
նորհակալութիւն մը, ուղղեալ առ
Մեծ. Միսաք էֆ. Փափազեան, որ
բարեհաճեր է Տէմիհրի և Տէօքմէճի
արհեստաւորներէն եօթը հատ բա-
ժանորդ գտնել ձեզ, ի խնայոյս և
ի քաջալերութիւն պատուական հան-
դիսիդ:

Այսու նամակաւ, շերմագին շը-
նորհակալութիւն կը մատուցանեմք և
մեք ինչեալ բարեջան անձնաւորու-
թեան, որ ամեն ազգասիրական ձեռ-
նարկի մէջ չի դեղեւիր կարեւոր տեղ
մը գրաւելէ:

Մնամ յարգանք
Աշխատէր ՌՅ

1888 հոկտ. 14

Ի Ղալաթիա

ԼՈՒՍՆԻ ԼՈՅՍԸ

(Նախորդ էջէն)

Եւ ահա օր մը, լուսարարին ա-
մուսինն, որ Մարինեան արքային տան
մատակարարութիւնը կ'ընէր, իրեն
գգուշութեամբ իմացուց որ իւր եղ-
բոր աղջիկը սիրահար մը գտած էր:

Քահանայն սոսկալի յուզում մ'ու-
նեցաւ և մնաց պշուցեալ, դէմքը
ծածկուած աճառի փրփուրներով,
վասն զի ածիլուելու սկսած էր:

Երբոր վերստին խորհելու և խօսե-
լու վիճակին մէջ գտաւ ինքզինք,

— Սուտ է, կը ստես կոր, Մելա-
նի, գոչեց լուսնաթեմաբ:

Բայց գեղջիկուհին ձեռքը սրտին
վրայ դրաւ և,

— Թող մեր Տէրը դատէ զիս, ըսաւ,
եթէ կը ստեմ, Պարոն Ժողովրդա-
պետ: Ձեզ կը հաւատտեմ թէ ամեն
իրիկուն, մայրը քնանալուն պէս, կ'եր-
թայ կը գտնէ կոր իւր սիրահարը գե-
տին երկայնքին վրայ: Կրնաք ժամ
տանին ու կէս գիշերոյն մէջտեղնե-
րը երթալ տեսնել զայն:

Արքայն կզակը վերալէ դադրեցաւ
և սկսաւ քայլել սաստկապէս որպէս
կ'ընէր իւր խորին մտածութեանց
ժամերուն մէջ: Մինչ վերստին ա-
ծիլուելու «կսիլ ուզեց», երեք ան-
գամ երեսը կտրեց քիթէն սկսեալ
մինչեւ ականջները:

Ամբողջ օրն անխօս մնաց, ցաս-
մամբ և սրտմտութեամբ համակեալ:
Այս անյաղթելի սիրոյն առջեւ, իւր
զգացած բարկութեան վրայ կ'աւել-
նար նաեւ բարոյական հօր մը, խը-
նամակալի մը, հոգեւոր պաշտօնէի
մը զայրոյթն, — եսական շփոթու-
թիւնն ծնողաց, որոնց աղջիկը կը
ծանուցանէ թէ ամուսնոյ մ'ընտ-
րութիւն ըրած է առանց իրենց գի-
տութեան և հակառակ իրենց կա-
մաց: և ինքզինք պատրուած, խաբ-
ուած կը գտնէր աննշան տղու մը կող-
մանէ: . . .

Ճաշէն վերջը քիչ մը կարդալ փոր-
ձեց, բայց չի կրցաւ յաջողիլ յայդմ,
վասն զի զայրոյթը կը բաղձապատկեր
տակաւ:

Երբոր ժամը տասը զարկաւ, ա-
ռաւ իւր գաւազանն, կաղնիէ խոշոր
ցուպ մը, զոր կը դործածէր գիշե-
րային ճանապարհորդութեանց մէջ,
երբոր հիւանդ մը տեսնելու երթար:
Եւ ժպտելով դիտեց այդ անհեղեղ
բիրը, զոր սկսաւ դարձունել, իւր
գեղջիկական պինդ ձեռներուն մէջ,
սպառնալից մանուածներով: Ապա,
յանկարծուած, վեր վերցուց զայն և,
ակռայները կրճտելով, զարկաւ աթո-
ռակի մը վրայ, որուն պատուած յե-
նարանն ամիջապէս տախտակամածին
վրայ գլորեցաւ:

Յուսկ ուրեմն բացաւ տան դու-
ռը դուռն ելնելու համար, բայց կանգ
առաւ սեամին վրայ, յափշտակուած
լուսնի նշույից անուշ պայծառութե-
նէն, զոր դրեթէ բնաւ չէր տեսած
իւր ամբողջ կենացը մէջ:

Եւ որովհետեւ օժտեալ էր նա ե-
ռանգուն ու վառվառն հոգեով մը,
մին այն հոգիներէ, զորս պարտէին
ունենալ Եկեղեցւոյ հարք, — այս խո-
հուն պուէտք, — յանկարծ հիացած,
յուզումով գտած էր ինքզինք, աղօ-
տաստուեր գիշերուան մը հոյակապ ու
վեհաշուք գեղեցկութենէն:

Իւր փոքրիկ պարտիզին մէջ, որ
համակողովուն էր լուսնոյ քաղցրիկ
ցոլքերով, պողատու ծառերն, նըր-
բուղայն վրայ կը ստուերագրէին իւր
եանց կանաչազդեատ փայտեայ վտիտ
անդամներն, մինչդեռ հսկայ այծտե-
րեւուկն, իւր տան որմերէն վեր մագ-
լելով, հեշտաւէտ ու խնկաբոյր հոտ

մը կ'արտաշնէր և զովուցիկ ու յըս-
տակ երկնքին մէջ անոյշ կենդանու-
թիւն մը կը ծաւալէր:

Քահանայն սկսաւ երկայն երկայն
շունչ առնուլ, անյագաբար ըմպելով
օդն, ինչպէս գինեմոլք կը խմեն գի-
նին ու սկսաւ ընթանալ հանդարտա-
բայլ, հիացած և դրեթէ մոռցած իւր
եղբոր աղջիկը: . . .

Երբոր դաշտին մէջ գտաւ ինք-
զինք, կանգ առաւ հոն, դիտելու
համար ամբողջ հարթավայրն, որ թա-
թաղուն էր այդ մեղմանոյ նշույից
մէջ և առլցեալ պարզ գիշերներու
փափուկ ու նուազկոտ հեշտութեամբք:
Վայրի գորտերն ալ միջոցին մէջ կ'ար-
ձակէին իրենց կարճ, բայց պողպատ-
եայ կուռկուռներն և քաղցրախօսիկ
սոխակներն ասոնց ձայնին կը խառ-
նէին իրենց թեթեւ ու թրթռուն ե-
րաժշտութիւնն, որ երազել կուտար:
պուէտին՝ լուսնի լուսոյն հրապուրա-
նաց վրայ:

Արքայն վերստին քայլել սկսաւ,
սիրտն թալկացեալ, առանց գիտնա-
լու պատճառն: Ինքզինք յանկարծ
տկար, հիւժեալ զգացած էր և բու-
ռը տեսնէ մ'ունէր նստելու հոն, մը-
նայու հոն, պշուլ յերկին և զմայ-
լիլ աստուածեղէն արարչագործու-
թեանց վրայ:

(Շարունակելի)

Թարգմանեց

ԳԵՈՐԴ Կ. ՍԻՄԲԵՇԵԱՆ

ՆԵՎԻՑԵ

ԻՔԻ ԹԵՔԵՐԼԷՔԼԻ ԱՐԱՊԱ ԻԼԷ
ԳԻԻՐԵՑԻ ԱՐՁԱՍ ՍԷՅԵԱԶԱԹ

(Շաբ. և վերջ)

Գարաղօյլար աւիամ կիրուհին մէնն
իթտիլէր իսէ տէ, պիր թագըմ սա-
րըզլը միւթէպէրան վէ եախօտ ալա-
ֆրանկա էլպիսէլի մէմուրար, Նէվրուզ
միւնասիպէթիլէ եէնի էլպիսէլէրինի
կիլինմիլ օլտուդլարը հալտէ, գարա-
ղօյլարը իգնա իտէրէք, հալլիեէ տու-
խաւ, վէ պէլիլէրինտէ պուլունան խա-
նէտանտան պիր գաթըն արապամը
կէօրմէք արղուսինտէ պուլունտուղու-
նու պէտան իթտիլէր:

Պունլարն պիրինճի գաթիլէսի խօշ-
նուտ իտիլտի իսէ տէ, տիկէրլէրի տա-

խի կելիպ, պիւրէր պիւրիւք թարա-
փա մէնսուպիյեթ իտտասարնտա պու-
լունմուշ օլտուգլարընտան, եիւզ գա-
տար քիմէսնէեի մէմնուն իթտիքտէն
սօնրա, արթըգ նէ օլուրսա օլունն,
պու մագուլէլէրին թաստիլնտէն քէն-
տիմիդի մուհափապտեա մէնպուրիեթ
հասըլ օլտու, վէ գօնսօյօտուն, մա-
եթլէրինէ կէլէպիթ թարտ իթմէսի
րէնա օլունտու. իսէ տէ, մէրգուժ Եաճ
հաղըթլէրինին խանէտանընա մէն-
սուպիեթ իտտասարնտա պուլունտն
պիր առէմի սափամտը:

Մըսթըր Սթէվէնս, Չին գըթա-
սընտաքի սէյեահաթընտա Գանչօֆօ
օրտուկեահընտա կէօրտիւկիւ Չին ապ-
քէրինտէն պէր վէնհի աթի պահա իյ
լէմիշ տիր:

Փաղփօրի Չինին եիւզ պինլէրնէ
ասքէրի պուլունտուգու մալիւմ տիր:

Պուրատա կէօրտիւկիւմ Չին ապ-
քէրինին, պէնի խալգըն թաստլու-
թընտան հիմաեթ իթտիկինի հիսս իյ-
լէտիմ: Սաքէրին էլպիտէսի գըմէն
մալի վէ գըսմէն ալ օլուպ, մալի սա-
րըզլարը վէ գըրմըզը բիւսքիւլէրի
վար իտի:

Պէննէ պունլար գէմանէմիլին ֆէն-
նի հարպընա վաղըֆ օլան ասքէր-
լէրտէն զիեատէ էվրօքատա տանտի
տէնիլէն տէլիլանլըրարա պէնգէեօր-
լար իտի: Թապիաթլարը լաթիֆ իտի:

Պէնի կէօրտիւքլէրինտէ, էհալինին
հաղգըմտա օլան սուի նիեթիլին մէնն,
վէ պանա սէֆինէեթ գատար րիֆ-
աթ իտիպ, կէմիճիեթ պէնի նէհը-
տէն պատիհալա կէլիլմէսինի թէն-
պիհ իթտիլէր: Կէմիճի չիքեաեթիէ
պաշլատըզընտան, պէն տախի ճէպիմ-
տէն պիր մըգտար բարա չըգարըպ
վէրտիմ: Չին ասքէրի բարանըն եա-
րըսընը պանա իեատէ իթտիլէր:

Գանչօֆա շէհրինին հիսարլարը պիր
միլ գատար նէհրին սէվահիլինտէ
միւմթէտ օլուեօր իտի:

Չիքը օլունտն մէսաֆէտէ հիսար-
լար իւզէրինտէ պէշ եիւզ գատար գըր-
մըզը, ալ, մալի, եէշիլ վէ սարը պայ-
րազլար թէմէվիլիւճ իտիպ, նէհրին
մալի սուլարը վէ եէշիլ սէվահիլի իլէ
կիւզէլ պիր մէնգարէ թէշիլ իլէեօր-
լար իտի:

Պինլէրնէ ասքէր տախի լաթիֆ
լաթիֆ չէմէնգարլարտա կէզինիեօրլար
իտի:

Իրան էհալիսի, սէյեահը միւմաի-
լէհի պիր աղ թաստիլտէն պաշգա
պիր շէյ եաքմամըշ իսէ տէ, Չինտէ
նէթօնտան Եանգհաեա աղիմէթի էս-
նասընտա, Չինլէր միւմաիլէհի ֆրան-
սըզ զանն իտէրէք, ֆրանսա իլէ մու-
հարէպէլէրինտէն նաշի, քէնտիսինի
սօրա վէ թաշ իլէ թէհտիտ իթտիքլէ-
լինտէն, հիւքիւմէթի մահալիլէեթ իլ-
թիճա իթմիշ տիր:

Մըսթըր Սթէվէնս պու արպէտա-
եթ շէօյլէ հիքեաեթ իտիեօր:

Պուլունտուգուգու խանէնին գա-
րուսունտա պիր թագըմ տէհշէթլի ա-
տէմլէր թօրլանըպ պէնի թալէպ իթ-
տիլէր: Կէր պիր տաղիգատա գաքու-
եու գըրըպ իչէրիեթ հիւճիւմ իտէնէք-
լէրինի զանն իթմէքտէ իտիմ: Իլթի-
ֆաթլը պիր տէլիգանլը պանա թիւ-
թիւն վէ չայ վիրիպ, խարիճտէ թօր-
լանտն առէմլէրին պէնի եաքմագ էֆ-
քեարընտա օլտուգլարընը մուճու
կէօթէրիպ իչարէթ իլէ անլաթտը:
Փաղաթ մէրգուճուն կիւլիւպ գէվգ-
լէնմէսի խօշումա կիթմէմիշ տիր: Պիր
մէմուր խարիճէ չըգըպ խալգը թէն-
կին իչին պիր թագըմ սէօլլէր սէօյլէ-
տի իսէ տէ, էհալինին շամաթա-
սը իչիտիլմէքտէ իտի: Կիւլաթըն
եարը կիճէեթ եաքըն եալկարա իի-
թամ պուլուպ, խալգ տաղլար:

Պատէհու էլլէրինտէ Եանգհաեթ-
նէքլէր իլէ ալթը գապթիեթ ճէլպ օ-
լունտա, քէնտիլէրինէ թէշէրէ վէ-
րիտի, վէ պանա տախի վէտա իտի-
լէրէք, պունլար իլէ կիտիլմէսի թէն-
պիհ օլունտու: խարիճտէ պիր թախ-
թէրվան հաղըլանմըշ իտի:

Պէնի թախթըվանա գօեուպ բէր-
տէլէրի էնտիրտիլէր: Համալլար թախ-
թըվանը գալտըրըպ պիսիգլ արա-
պասընը տախի պաշգա առէմլէր իլէ
պէրապէր կէօնտէրտիքլէրի հալտէ
պէնի թահլթ էլ հըֆը իզամ իթտիլէր:

Մէննա

ԻՔԻ ԵԻԻՋ ԱՐՊԵՏԱՍԸ

Օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլտու-
ղու վէնհիլէ, գըշ մէվսիմի հիւքիւմֆէր-
մա օլմաղա պաշլամըշ, եաղ էյլէննէ-
լէրի խիթամ պուլմուշ վէ կէնէլէր ու-
ղանմաղա պաշլամըշ օլուպ, աթտտան
տէտէտէն գալմա առէթ մուճիպին-
նէ, Կէր եէրտէ քեաղըտ օլունլարը
մէյտանա չըգմըշ տիր:

Իշպու առէթ, առաթը գատիմէ-
տէն օլուպ, հատուր գաթընտա մա-
ղարաթլը վէ իլմի տիւեաղա գարշը
պիր շէյ տէշիլ իտէտէ, պաղէն պիր
չօգ արպէտա վէ միւնաղալարա սէ-
պէպ օլմաղտա, վէ պունըն նէթիճէ-
սի օլարագ պիր թաղըմ տօթլար
պէյնիտէ սօուգլուգ տիւշմէքտէ
օլտուղու էքսէրի տէֆա կէօրիւմիւշ
տիր:

Օյուն քեաղըտլարընտան էն զիեա-
տէ ճալիպի տիգգաթ վէ էն զիեաթէ
արպէտաեթ մուճիպ օլան օյուն իքի
եիւզ օլուպ, պունա մէրագլը օլան-
լար, օ գատար կէրմիլէթ վէ իշթիհա
իլէ օյնարլար քի, տիւքեան, տէսթ-
կեաճ պիւսպիլթիւն ունտուպ, պիր
չօգ սաաթլար իքի եիւզ մասսաթ էթ-
րաֆընտա կէշիլմէկէ մէնպուր օլուր-
լար:

Պիգ մէսէլէնին պու նօգթալարընը
նաղարը միւթալաեա ալմագ իսթէմէ-
եիպ իշպու իքիեիւզ նամ օյունուն նէ
տէրէնէ էհէմիլիլէթ քէսպ իթմիշ օլ-
տուղունու կէօթէրմէք մաղսէտիլլէ
կէշէն ագշամ Գուճ-գաբուտա խանէ-
նին պիրինտէ կէշէն ահվալի օգուեան-
լարըմըզա արգ իտէլիմ:

—Պապա Ոսկան, նասըլ, Սթասի-
օնտա իքի եիւզ շէվիրիլթօրմըսընը:

—Մաշալլահ, ալաղըմըզա կէլէն
եօգ, պուլտուղունուգու պօղուլթըրը:

—Տէ կնա, մենթ խօսուկ տուն ալ,
անցած տարուանը մոռցա՞ր, կնիկ հա-
լովս քեզի կիթեցի:

—Անցած տարի պաշխա . . . աս-
տարի պաշխա, խալի կնիկներուն հեա
խաղալը օնօռիս պիլէ չեմ ձգեր:

—Ամա՛ն ճանըմ, ինչ պաներ էղեր
է . . . իշթէ քեզի կէնէ կը կլթեմ,
կէնէ կը կլթեմ:

—Ոսկան աղա, գարըլարա գու-
րուլաճաղընա, պանա գուրուլ, նա-
սըլ, իսթէրսին . . . շէվիրէլիմ մի պիր
բարթի:

—Հա՛յ, հա՛յ, լաքին տէօրթ քի-
չի թամամըլը:

—Տարսավիչ աղա, պիր, պէն ի-
քի, սէն իւշ . . . էֆտիկ հանըմ
տէօրթ:

—Եօ՛գ, պէն գարը իլէ օյնամամ:

—Ձարարը եօգ ճանըմ, օնու պէն
օրթագ ալըրըմ, սէն Տարսավիչ աղա-
յը ալ:

—Տուն կնիկներուն չես հաւնիր կոր ամա, խաբուծ ըլլայնէ պիտի կապեմ հա՛, կիտցած ըլլաս:

—Հա՛, հա՛, հա՛. խաբուծ մի, պէնի դաբուծ էտէն տահա անասըն, տան տողմամը:

—Հայտէ պագալըմ, տամկատա քիւշիւք քեաղըտ վերսին:

—Թաղը:

—Օնու... քեաղըտ վեր:

—Բէս... օ տէրիլ ամա նէսինէ՞ օյնայօրը:

—Օխա մը քէպապ քէստանէի:

—Վա՛յ աղա օրթաք, վա՛յ, էլինի սէվէյիմ, պու նէ՛ անթիգա քեաղըտ վերմիշին:

—Կէնէ պալամայալըմ, քեաղըտընը օյնա... չարարըմ:

—Ատամ օրթաքն սքաթիի ինքեար էտէյօր, սքաթի չարըլըմ մը եա:

—Ճանըմ, սէնին նէնէ՛ կերէք. սէն քէնաի օյունունա պագ:

—Էօյլէ եա, Սթասիօն ֆիկուրալարընա տէյէճէք եօգ... էֆտիկ հանըմ տուն պիտի խաղաս:

—Սըվօր պէյը քովդ է նէ տուր:

—Առ...

—Անանկ է նէ մաչա մը տահա... մէյ մը տահա... օրեան իծծունը վեց:

—Պէ ախար, պու էլլի ալթընըն չիմտի նէ՛ եէրի վար, օրեանը նէյէ՛ սագլամայօրսըն:

—Տէ՛ տէ՛, օրթախիդ մահանա մի կըտնար, տուն ինչու թահլըիւշլիւ օրեադ կերար. աճէմի շախլավան:

—Անոր քուկին խելքդ չի հասնիր:

—Թող կէնէ իմ խելքս չի հասնի տէ, կնիկ հալովս ասանկ տայիմ քիթիդ իծծունը վեցը ինջեցունեմ:

—Ատամ եաղըգ պէ, նաֆիլէ եէր. տէ շէօյլէ դարը օյունըլարըտա սէօյլէտիրսին:

—Ուզաթմայըն, քեաղըտ վերին...

—Հիմայ մերը երկուք էղաւ, ծերը կուգայ կոր, անանկ չէ՛:

—Տէ՛, շատ մի դուրսեր, հիմայ կը տեանա, օյնա պագալըմ:

—Էֆէնտիմ. շու պիրի...

—Օ հօ՛, մաչալահ, ամմատա քեաղըտ չէքմէք:

—Շու իքիսի... թուխտերը ժողվէ էֆտիկ հանըմ:

—Շու իւշիւ...

—Օ տէրիլ ամա, սպաթի պահաղը չըգտը՝ մը:

—Ան ինչ է ան, էլած թուղթերը նայե՛ր ինչ պիտի ըլլայ. անանկ ըսելուդ տուջիդ քերական մը առ տէ կարդա... վա՛յ վարպետ օյուննի վայ:

—Բեզլի՛ ինչ եղաւ:

—Էօյլէ եա, հագգը վար. հէմ քեաղըտը սօրույօրսըն, հէմ չըգան քեաղըտարա պագըլօրսըն:

—Ատամ հարուն դատար սիզէ քեաղըտ եիւրիւյօր, պիրտէ սէօյլէյօրսընը:

—Տէ կիթ շաշկըն օյուննու, պէն օյնայամայօրում տէմէտէ: Օյնա պագալըմ: Սէն օյնայամագսըն:

—Գուրիա:

—Մօ ախար, տէմինտէն պերի դուրիա ինքեար էտէյօրըմ, օրեանը կէլսէնէ քի պօղիկարպոս էտէյիմ:

—Օրեա՛ նէ կէզէր պէ, պիրի պիլմէզ պիր շէյ տիր սէօյլէրսին:

—Աչ շու քեաղըտընը պագալըմ... իշթէ պու տօգուղլու նէ՛ տիր:

—Հա՛, մաչալարըն էքսէսինտէ գալմըշ տա կէօրմէմիշիմ:

—Բիթիդ կէօզլիւկ մը տիր քի տեանա... Սթասիօն ալ ասանկ կը խաղաս... քէստանեներն ալ ինտոր խոշօրցեր էն. շիտակը մէտէս ալ կուզեր կոր:

—Սահիհ, էֆտիկ հանըմ նէ տէր. սէ հագկը վար, իքի եիւղիւ ճաղա դօյմուշ կէօթիւրիւյօրլար, վայ կուլ. խունուն իչինէ օլսուն սէնին կիպի օյուննունուն, ծօ սէն չանթատաքի քէքլիկիմիշին եա:

—Իք սէն սին Պապա Ոսկան, օյնա պագալըմ:

—Ախար, քեաղըտ՝ քեաղըտ տէյիլ քի... նա՛, թէք քեաղըտ եաղմա:

—Մօ պու Նէ շէքէր շէյ ալթը եաքրագ ալֆամա կէլտի... տիրաթըլը խաղա քուզում էֆտիկ հանըմ:

—Տուն օյինդ նայէ. տիմացինդ աճէմի չէ:

—Հայտէ պիր տահա... պիր տահա... պուտա տէքա...

—Պապա Ոսկան, իչի պէն ֆէնա կէօրիւյօրում:

—Գօրգմա, տիգգաթըլը օյնարսան պիր շէյ օլմադ:

—Ատամ ալըր ալմադ պիր քեաղըտ եաղմա էթտին քի:

—Գօրգմայըն, գօրգմայըն, պիր շէյ եօգ, մաչայը չարարըմ:

—Մաչայը չարարմըսըն, անանկ է նէ թափեցէք, խաբուծ:

—Ախար մաչա իւշիւիլ նէյէ՛ ալըրտըն քի պէյի ալթա վերտին:

—Էյ ամմաողորմի, սէն նէյէմաչայը պէօյիւտիւլօրսըն:

—Կայնեպէք, խաբուծը կապեմ տէ կուլք սօղորթրէք... քա Մարիցա, սա վերէն չիակ մը պեր նայիմ, տէ սըվօր թեւը կապենք:

—Պու գաբուծուն հիչ եէրի եօգտը ատամ... Ալլահըն գուլու, օյուննուրմ տէրի դուրուլօրսըն, ալըր ալմադ քեաղըտ եաղմա էտէճէյինէ, էլինտէքի իրի իրիլինին պիրինի չէքիպ ալսա՞նա, պունա դօր ըլա էշ նահատակ տէրլէր: Ատէթա աւանակըդ տէր:

—Պանա պագ, ազգընը պօղմա, աւանակ քիմէ՛ տէյօրսըն:

—Բա ա՛ս ինչ է, խաբուծիս կըլօնը ճուր պիտի ինջեցնէք. եաղմա չի գայ. իրարու կլօխ ալ կտրելու ըլլաք նէ, էս աս խաբուծը պիտի կապեմ:

—Պաղլայամագ եա՛, հայվան կիպի օյնայարընա կէօրէ, հագգըլլա օգաբուտուտա պաղլայամագսըն:

—Սէն սին հայվան, արթըք ուզուն էթտին եա՛:

—Բիմէ՛ տէյօրսըն ծօ՛... ուզուրսուզ հէրիֆ:

—Բա օտլընիդ պագնեմ սուս էղիք էս խաբուծէն վօզ անցայ... հայտէ, հայտէ, վերըլընէք, ղէրէ հօտեցաւ:

—Սէսինի քէս, վալլահա շիմտի խկէլիյի գաֆանա գափտըրըրմ հա՛:

—Ետվաշ կէյ...

—Տահա սէօյլէյօրսուն տէյէրէք, պիլիմ ճարտովիչ աղա սանտալեանը գափտըր կիպի Ոսկան աղանըն պաշընա գօնտուրտու վէ պիրպիրինէ սալըլտըլար... չա՛թ... վա՛թ... քիւթ...

—Բա՛, օտլընիդ պագնեմ... ճան գուրթարան եօգ մու մարդը ծառքէ կելլայ կոր:

—Վո՛ւյ աշկըս էլլայ օրթտի, աս ինչ պանէ կլօխիս էկաւ, հայ չը հասնէին չը կատարէին թուղթ խաղալու տէ, մեզի անկըրծակներու պէրելու...

—Քա կը մեռցունեն կոր իրար...
Հասէք : . . .

—Մօ նէ ետփրեօրսունուզ , Սլլա-
հը սէվերսէնիզ , պիրիպիրինիզէ դաս-
տինիզ մի վար . . . Տարսալիչ աղա ,
խաչոր այլա տըր էթտիին , պէրի կէլ :

Ուզաթմայալըմ խանէ խալգը վէ
գօմշուարտան պիր գաչը եէթիչիպ ,
միւտախէլէ իթտիլէր վէ գալկայը
կիւճպէլա թէսքին իտէպիլտիլէր :

Իքիեիւզիւն իչպու նէթիճէի դա-
րիպէսինի նադլ իթտիքտէն սօնրա ,
չունու պէյանէ իճթիսար իտէրիզ քի ,
գըշ կիճէլէրինին ուզունլուզու հըսս
օլունմամագ իչուն քեաղըտ օյնանը-
լաճագ եէրտէ , դաղէթա վէ եախօտ
լաթիֆ հիքեաեէլէր միւթալաաալլա
վադըթ կէչիլիլսէ տահա խայրըլը ,
տահա ֆայտէլի օլմագ մը :

ՏԵԼԱՄՈՆ

ՕՂ ԵՒ ՕԹԵԼԼՕ

Անցեալ շաբաթ օր Արեւելքն ու
ընդարձակ օրացոյցը ձեռք ա-
ռինք , առաջինը՝ կ'աւետէր յոյն դե-
րասանական խմբին հետ Պ. Ադամեա-
նի Օթէլլօ ներկայացումը , երկրոր-
դը՝ կը գուժէր անձրեւաբեր հողմունք
և խառնակ Օր հետեւեալ կիրակի օր-
ուան համար :

Այս երկու ազդարարութեանց մի-
ջեւ , բնական էր նաեւ գուշակել ա-
ռնչութիւն մը՝ իմասին օգին և Օ-
թէլլօին :

Հետեւեալ կիրակի ցերեկին , օդ-
և Օթէլլօ ձեռք ձեռքի տուած էին
կատարել ու գործելու համար խառ-
նակութիւնը՝ տարերաց և թատերա-
բեմին վրայ :

Խղճի մտօք կրնանք վկայել որ ,
թէ օգն և թէ Օթէլլօն իւրեանց դե-
րերը հրաշապէս կատարելէ մազիչափ
չը թերացան :

Ժողովուրդը արդէն գիտէ կիրակ-
նօրեայ օգին խառնակութիւնը , անձ-
րեւն ու ցուրտը , ուստի մեզ կը մնայ
նոյն օրուան Օթէլլօյի ներկայացման
խառնակութիւնը նկարագրել :

Ամեն ազգէ և ամեն դասակարգէ
բազմութիւն մը , — ոչ այնքան յոգ-
նաթիւ , — կը գրաւէր թատերասը-
րահն , ինչպէս և խորին լուսութիւն մը
կը տիրէր հոն երբոր վարագոյրը բաց-
ուեցաւ ,

Ամեն հետաքրքիր աչեր իսկոյն
սեւեռեցան թատերաբեմին վրայ ,
ուր հելլեն և հայ դերակատարք , ընդ-
որս և անզուգականն Ադամեան , իւր-
եանց գոյնզգոյն կերպարանաց տակ
բազմեր էին , կիպրոսի վրայէն եկող
նաւատորմին նպատակը ստուգելու հա-
մար :

Դուքս . — Էմէնա մէղրաֆունէ էքա-
թօն էֆտա քարավեա ֆանիքանէ :

Պ. խորհրդական . — Էմէնա տիւ-
քօշեա :

Դուքս . — Սնտրոյոմէնոս անդրօ-
բօս . (առ Օթէլլօ) էլա , բրեքի նաբաս
իսթօն ֆիրբօն :

Օթէլլօ . — Յարգելի անդամներ ,
ես այս աղից երկու անգամ , մի ան-
գամ Դատի-գիւղից և հինգշաբթի օ-
րը Պէօյիւք-տէրէյից երթալիս էի կիպ-
րոսում , բայց օդը բաց էր . և էսպէս
անձրեւ չէր եկում : Մեք , Մաւրիտա-
նացիք , տաք երկիրներում ենք ծը-
նել , սաստիկ մնասվում ենք խոնավու-
թիւններից . մեր զգեստներ ամառ-
նային են և թրջելու չեն գալիս , հէնց
էսպէս քսան հոգիով մինչեւ կիպրոս
գնալ չէ կարելի . և ես , մի մարդա-
մուսնացեալ , կնոյս բնակարան և ծա-
ռայներ հայթայթում եմ , նորանից
կոչումի համեմատ :

Դուքս . — Ազ մէնի ստօն բաթերա-
թա :

Բրաբանցիօ . — Էղօ տէթէլօ :

Օթէլլօ . — Եւ ոչ ես :

Տեղտէմօնա . — Միանէ էղօ :

Դուքս . — Թի թելիս Տեղտէմօնա :

Տեղտէ . — Աֆիսթէ մէ նաբաղօ
մէթօն անտուամու :

Օթէլլօ . — Մինչդեռ կինս ուզում
է գալ իմ հետ , տանում եմ և զին-
քը , բայց անձրեւը դադրելու է :

Դուքս . — Էմիս սէ թելումէ միա
գարօցա :

Օթէլլօ . — Քարօցայի պիտի քաջ
նաւաստիներ և մի ճարտար դեկա-
վար և յաջող քամի , որ նաւարկել լի-
նի կարելի :

Դուքս . — Ալրիեօ իսթասէնեա ,
քալի նիխտասաս :

Օթէլլօ . — Մեկնինք Տեղտէմօնա :

Եւ Տեղտէմօնան առնելուն պէս մեկ-
նեցաւ և վարագոյրը փակուեցաւ :

Եւ որովհետեւ դուրսը սաստկա-
պէս կ'անձրեւէր , ժողովուրդը պահ

մը թատերասրահին մէջ մնալ ստիպ-
ուեցաւ . ու սկսան խօսակցութիւնք .

— Միւսիւ վէնսան , օյունա տէյէ-
ճէք եօգա :

— Ա՛ . . . ատմիււալը , մօնչեւ
սէլա բուրմէն ֆուա քը ժը վուա իւն
թէլ ուրաւէղանդասիօն :

— Մէ լէ կուէք , անդուր օդուր
Տեղտէմօնա , օն թէկղաթէնէ լէօու
ուօլ , նէսբա :

— Օւի , վու գա վէ ուէգօն մօն ա-
մի , գան թա Օթէլլօ . . .

— Օ՛ . . . ժը տի սէնօնեւրման գիլ
ա էֆասէ լը դալան տը թու սէ գօլ-
լէկ :

Քիչ մը ասդին .

— Տաքէս պէկ , թէվաթուրային
հաւնեցալ մը :

— Էֆէնտըմ , ծառայականս խա-
ղին տիպաճէին չի հասա իսէ աը , բան
մի չի հասկցայ ուր . . . բարիլօն է ,
իշ ճիվերս է , վախտէ , թախում մի
ճիպ տարտակ լախուրտուններ ու քէ-
լամներ խաչաբորկեցին ըմմա , ատ
կատու կաթնավեր լեղսւին մուխուֆ
չիմ ուր , պէյանը էֆքեար անիմ :

— Մեղավէօրիս ալ էօնկըճին տիպ-
պօքը պօշը կըյրածի մընչուկ մը ճը-
վըլ ճըվըլ վուզվուզաց ու տուզտու-
ղաց . հայ ճիտը տակը մոննայ ըսի ,
աս թէվաթուրան իճատ անողին ուր
ճիպ տարտակ մատտէի մի հըմար մեր
ճերմօկը թալլեց . քընցուր արէ՛ օ-
յունն ալ , պան ալ . էրթայանք Այ-
նալըն թէնճիրէ մի նօհտի եօհնի ու-
տէանք տահա բարով տի բլլիր :

— Միւսիւ Սիօս , խաղին հաւնեցաք :

— Օ՛ , ըսելիք չիկայ . մեղք որ բազ-
մութիւնը քիչ էր . այս տեսակ ան-
զուգական խաղ մը կարժէ որ ամեն
թատերասէր ոք վայելելու բարեբաղ-
դութիւնը ունենայ :

— Օթէլլօյին դերակատարը ինչպէս
էր :

— Սքանչելի . . . բայց յունարէնը
թարգմանելու համար հետս միւսիւ
Քօստաքին բերել ուզեցի . խօստացաւ
գալ ու չեկաւ :

— Քղէկ մտածեր էք . սիրելիս .
սակայն եթէ ամեն յոյն . մէկ մէկ հայ
ու ամեն հայ մէկ մէկ յոյն բերելու ըլ-
լար . թատերագութիւնն ոչ միայն ա-
մենուն կողմանէ լաւ կը հասկցուէր .
այլ և խուռն բազմութիւն մը կը լե-
նար ամբողջ թատրոնին մէջ :

ԱԳՂԱՍԵՁ ՊԱՇ ԷԼԻՆՏԵՆ ՆԵ ԶԷԲԵՐ ՍԵՖԻԼ
ԱՅԱՔ

— Պաշտոնա գարը, շու էվին իշին-
տէ հօգարը աշաղը էսքի բիւսքիւ նէ
վար իսէ թօրլա պաղալըմ :

— Բա ինչ կայ խեր ըլլայ, տու-
նէն պիտի էլանք քի :

— Եօգ ճանըմ, պաղաճաղ շէյլէ-
րիմ վար :

— Էսկի պիւսկիւլէրին նէսինէ՞ պա-
ղաճաղալըն, հօգար էսկիճի տիւք-
քեանը մը աշաճաղալըն :

— Աման տլա՛հ, շիմտի սանատա
մէրա՛մ մը աննաթմալը. սանա նէ՞
տէյօրստմ սէն օնու եար :

— Ճանըմ նէ՞ եարալըմ, էսկի պիւս-
կիւ տէտիլին հանկըսը. էկէր էվին ի-
շինտէքի էսկի պիւսկիւլէրի թօրլամա-
յա չըգաւմ, թէքմիլ էշեամըղը թօր-
լամամ լաղըմ կէլիր :

— Օ՛ֆ, նէ՞ լաֆ աննամաղ գարը-
յա տիւշտիւք . . . ճանըմ շու քէօշէ
պուճաղ գալմըշ, գուլլանըմասը կայ-
րու նաղապիլ օլան շէյլէրի. մէսէլա,
եամալըգ եէրի գալմամըշ կէճէլիք
եախօտ կիւնտիւղիւք էնթարի, եաղ-
տան, քիրտէն, բաստան էլէ ալընմաղ
քիւրք գապը, էսկի հալը բարչասը,
իշթէ նէ՞ պիւլէյիմ, էվ տիր, քէօշէ
պուճաղ գալմըշ պէօլէ շէյլէրիմիլ
հօգ մը :

— Ընէլիքդ հասկցայ մարդ, ամա
մուծլախ քուկին խելքիդ տպած է :

— Իւսթիւմէ էլիք սաղլըգ, նի՛չին
չըլտըրաճաղըմ քա :

— Ես նէ՞ պիւլէյիմ, բարկենտանքա
տահա պիր երլ վար, սէն շիմտիտէն
հաղըրլըղա գալըքըյօրսըն :

— Էյ թամամ, լաֆ աննայան իլէ-
րի կէլին. բարկենտանքը՝ նէրտէն
չըգարտըն :

— Ես ասանկ պաները ամէն մարդ
բարկենտանքին օրթան կը հանէ քի
մասխարա ըլլայ տէյի, տուն իսէ հի-
մակուքնէ մէջ էս ինկեր :

— Պէ գարը, պօշ լաֆ իսթէմէղ,
պուճաղ բարկենտանըք մասգարա-
լըգ իշ հօգ, սէն տէտիլիմի եար, նէնէ
կէրէք : Էսկի պիւսկիւ նէ վարսա թօր-
լա աշաղը կէթիր :

— Պիւմէմ, շիմտի եիւք տօլապ ալթ
իւսթ էտէճէք վաղթըմ հօգ, հօշ նէ՞
վար քի, կէչէն կիւն նէ վար նէ հօգ
թօրլատըմ :

— Էյ հանիյա, նէ՞ եարտըն :

— Նէ՞ եարաճաղըմ, պիր գաշ թա-
նէ թահթա պէզի տիքտիմ, արթան
բարչալարըյլատա պանա պիր թիւր-
նիւկ եարտըմ :

— Ճանըմ, շիմտի թիւրնիւկիւն սը-
րասմըյըտը եա՛ :

— Էյ ինչ կը պուռաս կոր, լեղիս
բըրդալ :

— Նա՛սըլ չի պուռամ, թէքմիլ իւ-
միւտլէրիմի պօշա չըգարտըն, հէրքէս
պօհճա պօհճա թաշըյըպ պէտէլինէ
լիրա ալըյօր, լիրա՛ :

— Բա ամէն մարդ զահէր խենդե-
ցեր է քի, աստանկ բանի լիրա պիտի
տայ :

— Պէ պտպամ, էօլէսի տէյիլ.
գարըյլա պիր գաշ ֆրէնկ կէլմիշէր.
պէօլէ էսկի շէյլէրի սնթիգա տէյի
սաթըն ալըպ թօրլայօրլար, աննատը՛ն
մը շիմտի, իշ քի պիր պէյէնսինէր,
իսթէտիլին գատար բարա վէրիյօրլար :

— Ատ մարդիկները մուծլախ ֆըր-
կիչէն փախած ըլլալու են :

— Նէրտէն իսթէրլէրաէ օնտան գաշ-
մըշ օլսունլար, շիմտի պէշ օն լիրատա
պիլ ալըր ըտըգ օնու պիլիրիմ :

— Էյ տուր պաղալըմ, կալիպա ի-
քի թանէ էսքի ֆէս իլէ, պիր չիֆթ
լասթիգ օլաճաղ, օնլարը կէթիրէմ
օլուր մը :

— Տիվանէ օլմա գարը, էօլէ շէյ
բարա էթմէղ, գուճաշա տայիր օլմա-
լը, աննատը՛ն մը. սէն օնլարը գուճ-
ճույա վէր տէ եէրինէ գուճալ քի,
տիքտիլին թահթա պէզիլէր պարէ ի-
շէ եարտըն :

— Էյ չիյոեմ, իշտէ եղածը տտոնք
էն . . . հա՛, աղէկ միտքս ինկալ,
սա թալան իլին եըղընին վրայ հին
խալիի կտոր մը կայ, անիկայ կըլլա՛յ :

— Աման տէմէ, կէթիր պաղալըմ
նա՛սըլ շէյ :

Դարը հալը բարչասընը կէթիրէ-
րէք :

— Աման կամաց, կտորը ծառքըդ
չի մնայ :

— Հա՛, կէօրտիւն մի բարա էտէ-
ճէք շէյի :

— Բա իրա՛ւ կըսես. ես իսէ անցած
օր քիչ մնաց չէօրիւն արապան պիտի
նետէի :

— Տուն սըվիկայ պօխճալամիշ ըրէ
նայիմ, շիմտի պուճա մուծլաղ օն
լիրա գատար վէրիլէր :

Անանկ է նէ Սուրբ Փրկիչ բարե-
խօս ըլլայ : ես տուն խենդեցեր էս եա-
տա մարդիկները :

Դարըսը հալը բարչասընը պօհճա-
լայըպ գօհասընա թէսլիմ իթաիքտէն
սօնրա, պուրնուռնուռ ալթընտան կիւ-
լէրէք, օտապընա չէքիլիր վէ բէնճիրէ
էօնիւնտէ օթուրուր. գարըքի գօմ-
շաւսու տաիի բէնճիրէ էօնիւնտէ օ-
թուրմուշ օլուպ :

— Բա Լուսիկ տուտու, կէնէ ինչ
կայ, վիրայ քիթիդ տակէն կը խըն-
դաս կոր :

— Հիչ պօշ պան :

— Հէլէ, հէլէ, եօխսա տալօղ աղ-
ջըկանը համար խեր խապար տուիր :

— Բա չէ՛, անոր խերը մերը չի
մնաց. մանչը մուծլախ նչանը ես պի-
տի ընեմ կըսէ կոր :

— Հէմէն էրէսը էտին տառնայ
մեղքը չէ աղջկանը :

— Իոսհապէթ մանչն ալ իրուրմը չէ
էղեր ա՛, սօղրատան սօղրա հասկըց-
ուեցաւ. խըման ուրթիւկիւն մէկն է
էղեր. կէնէ մէր հիտապին աղջիկը
թալէհի է էղեր :

— Բա կէնէ կը խնտաս կոր, հոգիդ
սիրես ինչո՛ւ կը խնտաս կոր :

— Պօշ պան :

— Հէլալէթ մէկ տալը կայ :

— Ճանըմ մերինը ասոր էլեր է քի,
քէօշէ պուճախ հին մին, էնթարի մէն-
թարի ինչ կայ նէ, ժողվէ տէ տուր օր
տանիմ պիտի տէյի :

— Բա վոյ պանա, զալալը մտը-
գը գահէր խարճըլսըղ մնացեր է տէ,
Պիթ բաղաղը պիտի տանի ծախէ
խարճըլս ընէ :

— Բա չէ՛, կէօյա տիմացը մէկ
քանի ֆրէնկներ էկեր են տէ, ասանկ
հին մին պաներուն օսկի կը համրեն
կոր էղեր :

— Բա ինչ կըսես, խենդեցա՛ր,
ատ իրաւ խընտալու պան է :

— Իրաւ կըսեմ. նիհայէթ հին խա-
լիլի կտոր մը կտոր, պուճա մուծլաղ-
օն լիրա վէրիլէր ըսելով, առաւ կը-
նաց. չիյտեմ քի ինչ պիտի ընէ :

— Բա աճապա սա մեր մարդուն
կործին տակը հագած շալվարին ալ
փարա կուտա՛ն, զէրէ անցած օր կը-
սեր կոր քի, շու էվի տէ պօյալարսամ,
արթըգ պուճալարը աթաճաղըմ :

— Աման տուն ալ, խայրի անիկա

Սոյն ֆրանսահայ Գրական Բառարանս՝ հակառակ իւր փոքր ծաւալին ու համեմատ գնոյն՝ կը պարունակէ գրեթէ մեծ բառա- գրոց չափ բառ և ոճ : Անձուկ միջոցի մէջ հեղինակն յաջողած է յաճախ գետեղել աշ- խարհարար բառերուն քով՝ գրաբար հա- մանիշներն ալ, որք անհրաժեշտ են մատե- նագրական գործոց թարգմանիչներուն : Ի հարկին բառերուն թուրքերէններն ալ դը- ուած են, որ-չէս և անկանոն արտասա-

նութիւնք : Սոյն նիւթական ու բարոյական առաւելութիւններէն զատ՝ կարեւոր թերի մ'ալ կը ընու Գրական ԲԱՌ-ԳԻՐԲՍ, որուն կցուած է պատմական, աշխարհագրական ու դիցարանական անուանց բառարան մը : Բառագիրութիւն վերնագրեալ հատուած մ'ալ՝ ուր համառօտիւ կաւանդուին բառա- կազմութեան կանոնք՝ եղական գործ մ'ալ կը կազմուցանէ Գրական ֆրանսահայ Բառգիրքը : Գինն է՝ մայն 12 դահեկան կազմեալ անգղիական հաստատուն կազմով

ՎԱՅՐԿԵՆ ԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՅԵՏՈՄՍ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա- մէն լեզու աւկրպատրաստու- ի գին 100 հատը 10 դահեկն պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատլեան տը- պարան Յակոբեան խան Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ՃԱՆՖԵՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉՍՐՇՈՒԻ ՔԵՊԻՐՏԵ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԵՍԹԵՆ ՈՐԳԱՆԸ ՆՕ. 7

Իշպու մաղաղատա սիեան վէ բէնիլի ֆիսթանլըգ, ճէհէղ իշին իբէքլի զու- մաշլարըն է'ն էյի վէ կիւղէլ ճինսլէրի, կրօն, ֆայլ ֆրանսէ, արմիւր մէրվէյ- եօղ, սաթէն, լիօն, բէնկլի աթլաղ, մանթօլուգ չիչէքլի գտտիֆէ, կարնիլիք չըպուղլու գտտիֆէ, գարէլի ֆիսթանլըգ, վէ իբէքլի կրնատին գտտիֆէլի պու- լունտուղունտան, միւրաճաաթ իտէճէք քեաֆիէյի լաղպէլլու մրւշթէրլէրին կէրէք էմթաանըն նէֆֆաթէթ վէ զարաֆէթի, վէ կէրէք ֆիսթանլըն է'նվէնի- եթթիննէ խօշնուտ օլաճաղլարը պէեան օլունուր :

ՔԻԻԾԻԻՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԻՐԼԷ

Տ Ե Պ Պ Օ 8 ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՏԵՆԻ ՃԱՄԻՏԵ 18 ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՈԼ ՔԵՐԵՐԻԸ ԳԱՐՉԵՐՆԵՄԱ — 77
ՊԵՏՈՂԼՈՒՆՏԱ ՏՈՂՐՈՒ ԵՂԵՄԱ — 168

Մէղքիւր էնգախանէ վէ սբէշար տիւքքեանլարընտա միւթէաւտաիտ վէ էնվայի թէրբիպաթը քիմէվիյէ վէ էօգա վէ մուալէճաթ վէ ալէա- թը ճէրրահիյէ, վէ ալէա ճինս լաթիք իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղլար, վէ Ֆրանսիզ վէ ինկի- լիզ էնգալարը, սօթթաթօնուն էն ալէա ճինսի, եթրլի վէ էճնէպի մա- տէն սուլարը, ֆօթօլըաֆճըլար իշին թէրբիպաթը քիմէվիյէ, Պրոտօ չարապլարը, գօնեաթլար, էնվաի իշկիլէր, գօգուլու սապուլար, նէ- ֆիս բուտրա, օ տը Գօլօնէր, սաշ սուլարը, տիւղկիւնլիքլէր, վէ ըս- բէշարլար իլէ քիմեախանէլէրէ մախսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու է- տէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօբտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուլսթ օլունուր : Քէզալիք մէզքիւր տիւքքեանլարտա մուալէնէի թըպալիյէ տախի իճրա օլունուր, պունա մախսուս օտալար վար տըր կէճէլէր աջըգ տըր Զէյլ :—Պիլճիլիլէ էնգա վէ էթթաամիղուն էն ալէա ճինստէն օլունու- ղունու վէ բէք էնվէն ֆիյաթլա սաթրլարընը Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ լաղպէլլու էհալիյէ իլան ու պէյան իտէրիլ :

ԼԱՍՏԻԿ. ԿԱԼՕՇ ՏԵՓՕՍՈՒ

ՍԹԱՆՊՈԼ, ՍՈԼԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՇԷՇՄԷ
ԻԹԹԻՍԱԼԻՏԵ
ՆՕ. 47 Ե 49.

Մէղքիւր լաստիկ, կալօշ տէփօ- սունուն սահիպի, Սեպուհ Տէմիրճեան, Բաղպէթլու միւլթէրլէրինի մէմուրն իթմէք իշուն, հէր նէվ ինկիլիք, Ռուս վէ Համպուրկ մալլարընտան մաատա, ախիլէն Ամէրիգատան զաեթթ պիլիմ- լի վէ կուսթօլու հէր նէվ լաստիկ վէ կալօշլար կէթիթթիլ օլուպ, դա- եթթ էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուլսթ իթ- մէքտէ տիւր : Իշպու Ամէրիգա կալօշլարը սայիթ մահալլէրտէ սաթըլանլարըն տէօրթ միսի տաեանլըղը օլտուղու վէ մար- գասը «կիւնէշ» վէ ուճլարը մասկա- լէթլի օլաճաղընտան թագլիտլէրինէ տիգգաթ օլունմասը խասսէթէն իլա- թար օլունուր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պ Ի Պ Ե Ր Ե Ա Ն
Պոլիս Զիչէք-պաղարթիւ 23